

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De simonia. Consilium DLXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

cusatio propter incestum coniunctum ultra quinquennium durat; ita quoque incestus commissus per adulterium. Quo sensu accipiendus est Angelus Perusinus, in d. §. *prescriptione*, Boer. decis. 26. n. 13. qui in coniunctione horum criminum hanc temporalem prescriptionem sublatam docet; non etiam in singulis eorum speciebus. * Quod sane in incestu facilius admitendum est, propter dicti Rei tam longam à continuatione huius delicti abstinendam; propter quam remissio præteriti delicti ei facilius indulgeri deberet. Si adulterium §. idem Pollioni ad L. Iul. de adult.

6. Neque hanc prescriptionem quasi legalem, non etiam Canonicam, ideo rejicere oportet, quod ex sententia Hugonis referat Glossa, in can. *Admonere in V. penitentia*, vers. *numquid ergo in infinitum* xxxiii. q. 2. jure Canonico crimina usque ad millesimum annum, quandocumque claruerint, puniri debere; & in foro ecclesiastico non secundum leges, sed secundum Canones judicandum esse, c. *Quod clericus de foro compet.* quasi crimina quod sunt diuturniora & diutius infelicem animam occupant, efficiantur graviora; & diuturnitas temporis peccatum non minuat, sed augmentet, c. cum haberet sub fin. De eo qui duxit in uxorem quam polluit per adult. c. non satis in fine De simonia Nam id referendum est dumtaxat ad forum penitentiale & conscientie, non etiam ad forum contentiosum & fori punitionem, quia in ijs vertitur periculum animæ, quæ à nullo delicto expurgatur, nisi penitentia & satisfactione quandocumque sequuta. Ut eleganter distinguendo tradunt Antonius de Butrio, Panormitanus, Decius, & alij, in c. *Licet causam de probat.* Bald. in l. 1. vers. nota tamen, c. *Qui accus. poss.* Lud. Rem. singul. 286. Tuscul. & ita iudicatum esse tradit Nicolaus Boerius, d. decis. 26. *Aufrey. decis.* 188. Cum igitur hic non agatur de foro penitentiali, sed contentioso, de accusatione, correctione, & punitione, non de nuda emendatione; bene videtur Reus fundatus in hac temporali prescriptione amplius quam quinque annorum.

7. Quod nullam dubitationem habet, quoad obiectam simplicem fornicationem. cum Catharina S. Primum ex eo, quod nullo jure simplex fornicatio criminaliter puniatur, etiam in clerico, Glossa in can. *Maximianus* 81. *distin.* quamdiu non transit fornicatio in speciem alterius delicti, *Alexan. conf.* 72. *Inspectio diligenter nu.* 12. vol. 1. ut est adulterium aut stuprum: quorum neutrum ex persona Catharinæ Reo obijcitur; neque per Actorem allegatur, vel saltem nullo modo probatur, quod Reus Catharinam honestè viventem stupraverit aut devirginaverit: ideoque cum illa concubitus impunitus esse debet, *Ang. in l. Si uxor ad leg. Iul. de adult. Alex. conf.* 13. *Attentis his nu.* 5. vol. 7. Non quidem, quin in fornicatione etiam simplici peccatum & illicitum sit; sed quod per illius naturalem proclivitatem, & minus nocendi potestatem nullo jure inveniatur statuta illi poena: quippe multa sunt delicta, multa quæ illicitè committuntur; sed tamen poenam non habent, si à jure nulla illi statuta est. At si quis §. idem Lubeo vers. *divus autem Marcus de relig. & sumpt. funer.* l. 3. §. *divus tamen Marcus de sepulch. viol.* Et hoc est quod eleganter scribit D. Augustinus lib. *serm. de verb. apost.* *serm.* 41

multa licet committi, seu saltem non puniri, sed non Dei legibus: ut inter alia est meretricatus, ad lupanar accessus; ita ut huius rei emendatio ad forum penitentiale, non ad controversum pertineat. Quare omnibus diligenter expensis, existimamus, partes Venerabilis Domini Officialis esse, ut Reum ab impetitione Actoris absolvat.

De simonia.

SYMMARIUM.

Pro gratia expectativa an liceat aliquid dare vel recipere.

1. Simonia quid sit.
2. Simoniam an committat qui accepta pecunia renunciat gratia expectativa.
3. Simonia committitur etiam exiguo dato vel recepto.
4. Gratia expectativa an contineat ius spirituale.
5. Simoniam non committi sine studio committendi illam.
6. Munera in spiritualibus semper non prohiberi.
7. Simoniam bona fides non excusat.
8. Simonia poena quæ sit.
9. Irregularitas occultè contracta per Episcopum tolli potest.
10. Simoniacum Episcopus rehabilitare non potest ad beneficium simoniacè acquisitum retinendum.

CONSILIUM DLXI.

Quæ ex indulto Apostolico nominandi Universitatis Lovaniensis ad collationem alicujus Collatoris nominatus erat, pendente nominatione adijt patrem cujusdam scholaris bene qualificati, etiam ad nominationem obtinendam, eique proposuit se nominationi suæ renuntiatum, si is pater ei refunderet sumptus pro obtinenda nominatione erogatos, ut renuntiatione facta filius ad eundem Collatorem nominetur. Pater refundit sumptus, qui exigui sunt; filius obtinet nominationem, pater tamen prius per filium sæpius interrogato, num id liceret sine periculo simoniæ, addit protestationem, se nominationem nunquam petiturum, si quod periculum simoniæ ea in re esset. Obtenit nominatione filius quoque obtinet ex illa beneficium, quem nunc torquet conscientie scrupulus & metus poenarum, quas crimen simoniæ ex iure infligere solet: ut est nullitas tituli, obligatio deferendi beneficii, ac restituendi fructus, & irregularitas.

Quæstio sanè est, quæ expeditam non habet resolutionem. * Exiguitas enim ejus, quod datum est, criminis intentionem avertere videtur; quod non sit verosimile dictum priore loco nominatum pro tam modica re motum fuisse ad iniquum faciendum, c. *Esi question. es & ibi Gloss. fin. de simonia.* Ut & illud pro avertenda simonia assumi potest, quod per hanc patris numerationem non videatur emptum aut acquisitum ius spirituale, quod ad constituendum crimen simoniæ necessarium est: cum simonia definiatur, quod sit studiosa voluntas vel cupiditas emendi vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum, *Gloss. rub. De simonia;* spirituale autem ius per hanc renuntiationem non esse abdicatum aut translatum ex eo

ex eo videtur, quod ipsa nominatio per se non sit
2. expectatio & spes illius acquirendi. * Vnde est,
quod Glossa ordinaria, in c. Ad audientiam 2. in verb.
renuntiantes de rescripti. tradat non esse commissam
simoniam per eum, qui recepta pensione annua
renuntiat literis apostolicis gratiam expectativam
continentibus: non obstante, quod ex huiusmodi
literis habeat jus ad petendum beneficium spiri-
tuale; quia, ut dicit Baldus, in d. c. Ad audientiam 2.
nu. 2. per id nondum est formatum jus spirituale.

3. Ex adverso exiguitas dandi per se non excusat; nam
in crimine simoniæ inter parvum & magnum dis-
crimen nullum constituitur; & lex etiam solidi
dati aut accepti pro re spirituali simoniam consti-
4. tuit, c. Ex tua de simonia. * Et quod Glossa exi-
stimat, spirituale jus non esse in huiusmodi gratia
expectativa seu literis desuper concessis, ab Inno-
centio, Antonio de Butrio, Panormitano, & aliis
omnibus Canonistis improbat, in d. c. Ad audien-
tiam 2. An. Florent. in summa in 2. p. c. 5. De simonia
§. 11. vers. nota quinto: idem quod per huiusmodi li-
teras & nominationem præparetur via ad spiritua-
le, hoc est ad beneficium Ecclesiasticum obtinen-
dum; & nominatus inde habeat jus ad petendum
beneficium; idcirco de illo sicut de spirituali sit
judicandum. Tum etiam in proposito, quod per
hanc renuntiationem aperta fuerit via ad alteram
nominationem filio illius, qui pecuniam solvit,
quæ est preparatoria ad obtinendum beneficium.
Vnde quemadmodum non licet dare pecuniam
pro beneficio consequendo immediate; ita non li-
cet dare pro præambulo ad beneficium consequen-
dum, l. Oratio de sponsal. Ioan. de Anania in c. 2. de si-
monia n. 3. * Ita ut in hac argumentorum & con-
siderationum diversitate non satis sit expeditum,
utrum de proposita specie constituendum sit; præ-
sertim propter contrariam intentionem & prote-
stationem dicti secundo loco nominati; qui quam
potuit maxime sollicitus fuit, ne quid hac in re si-
moniacæ committeretur: ut nec fraudare intelli-
gitur, qui hoc agit, ut fraudem excludat, l. cum pa-
ter §. Titio de leg. 2. Gloss. fin. in fine in c. Ad audientiam
De his quæ vi metusve causa. Ita ut ex intentione sua
non videatur esse simoniacus, qui oblata occasio-
ne nominandi, per renuntiationem prius nomina-
ti, usus est. Eaque est etiam Theologorum senten-
tia, Petrus de Rain. in 25. distict. lib. 4. sentent. q. 3.
ad primum; quod si à non intendentibus, & nullo
modo volentibus fiat aliquid ad simoniam aliàs
pertinens, non sit simonia: cum enim definitio si-
moniæ, studiosam voluntatem, & sic mentem de-
pravatam requirat, non rectè constituitur illa in
eo, qui mentem depravatam non habet.

6. Proinde in proposito casu videtur dicendum,
simoniam nullam esse commissam; non tantum ex
contraria mente & cogitatione filii ejus, qui pe-
cuniam nominato dedit, de qua contraria mente
in casu proponitur: verum etiam ex facto ipsius
patris dantis, & nominati accipientis; si hæc datio
& receptio pecuniæ non intervenit ex speciali
præcedente pacto, sed ex mera liberalitate & ob-
latione spontanea, Panorm. in c. Ferratensis nu. 26. de
consuetud. si videlicet primò nominatus perinde erat
renuntiaturus suæ nominationi, etiam si per eum

prius erogata pecunia non fuisset ei restituta. Mu-
nere enim receptio etiam in beneficiis in colla-
tionibus non est prohibita, si pactio cesset, d. c.
Esi quæstiones §. fin. autem. Si interim aliter non
erat renuntiaturus, vel si ob futuram renuntiationem
pacto interposito, numerata & recepta fuit
pecunia; non video, quomodo à simoniæ vitio res
excusari poterit; etiam si parvum & exiguum sit,
quod datum est, Ioan. de Anania & alij in d. c. Esi
quæstiones d. c. Et tua, Antonius d. vers. nota quinto:
quia velut pro pretio datum esset, quod directam
simoniam constituit; etiam si ex illa primi nomi-
nati nominatione nullum jus in re vel ad rem que-
situm fuisset, propter illicitam pactiorem, alie in
conf. i. de simonia: * sic quod bona fides seu simplici-
tatis patris & filii, existimantium hoc non esse illi-
citurum, non excuset; cum peritiores (quorum copia
Lovanii non deest) consulere poterit, c. per tua 3.
& ibi Gloss. in v. intertext de simonia.

Quo constituto necesse est constituere crimen
simoniæ; & ex hoc poenam excommunicationis
& suspensionis; item privationis beneficii, & resti-
tutionis omnium fructuum ex eo perceptorum, c.
Cum deestabile in extravag. commun. de simonia, c. insi-
nuatum 2. c. eod. c. Constitutus de transact. Domin. à
Soto de iustit. & iure lib. 8. art. 1. c. Pastoralis §. verum
& ibi Panorm. & alij de appellat. & præterea, pro-
pter dictam excommunicationem & suspensio-
nem, etiam poenam irregularitatis, Panorm. in c. De
simoniæ nu. 6. De simonia, ex qua ulterius confur-
git poena inhabilitatis, non tantum quoad benefi-
cium, quod sic simoniacè obtentum est, sed etiam
quoad alia quæcumque; quamdiu per legitimam
dispensationem rehabilitatus non est. * Adversus
quam irregularitatem, si dicta simoniaca pactio
occulta est, poterit dispensatio ab Episcopo impe-
trari, cum eo effectu, ut absolutus & dispensatus
in ordine accepto ministrare, ad majores promo-
veri, & alia beneficia acquirere & obtinere possit,
Panorm. & Felin. in d. c. De simoniæ, Anton. in tract. de
irregularitate c. 7. nu. 12. Conc. Trid. sess. 24. De re-
format. cap. 6. sed non perinde ut idem beneficium,
quod sic simoniacè obtinuit, retinere; vel ei de no-
vo conferri possit: nam hoc excedit Episcopi po-
testatem, & à Pontifice petendum & obtinendum
erit, Panorm. & Felin. in d. c. De simoniæ, Domin. à So-
to d. l. 8. art. 2. Rebuff. ad concord. tit. de electi, nu. 26.
ad v. rehabilitationibus.

De Simonia.

S V M M A R I U M,

Simonia quando committatur.

1. 3. Custodia Ecclesiæ an sit spiritualis.
2. Simonia an committatur in temporalibus Ecclesiæ
officijs.
4. Simoniam committi in annexis spiritualibus.
5. Status ultimus in beneficijs inspicitur.
6. Laicus beneficij Ecclesiastici incapax est.
7. Tonsura clericali post collationem beneficij non pro-
dest ad illius retentionem.
8. Collatio beneficij ordinariè non cadit in laicum nisi
ex privilegio.
9. Posseio beneficij etiam per laicum acquiri potest.
10. Simoniacus est etiam is qui per pecuniam alij benefi-
cium acquisivit.

XI. Simonia